

Naš List

Izhaja vsako soboto; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — „Naš List“ ima vsak mesec prilogo „Slovenska Gospodinja“ ter velja za celo leto 5 K. za pol leta K 2:50. Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira.

Uredništvo in upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvolijo pošiljati dopisi, naročnina in reklamacije. Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi se računajo trisestopna petit-vrsta 16 v. za enkrat, 14 v. za dvakrat, 12 v. za trikrat, za večkratno objavljenje nizke cene.

Leto I.

V Kamniku, 23. decembra 1905.

Štev. 51.

Nova znamenja.

Vsak človek, ki čuti v sebi potrebo po političnem delovanju, obsedi zdaj pri nas med dvema strankarskima stoloma. Na eni strani brezmejen terorizem po kliki nekaterih oseb v družbi popolnega neznanja in nerazumevanja potreb časa in dolžnosti vsakega politika — na drugi sicer organizatorična sila, ki je s svojim preziranjem prav gotovo ne pomanjšamo, a pri tem toliko hinavščine, da mora postati vsak njih pristaš, ki ne išče pri tem kakih drugih namenov kakor zgolj udeležbe pri javnem življenju, v najkrajšem njih fanatičen nasprotnik.

Obe stranki imata skupno samo eno: delovanja v politiki si ne morejo več misliti brez varovanja svojih osebnih koristi. Njih boj ni zato načelnega značaja, ampak le kramarskega. Na tribunah ne ponujajo narodu idej, resnice — ampak svoje blago.

Mirno bi lahko gledal človek njih medsebojno izpodrivanje, da nas ne ozlovolji ta prepir zbog svoje večine polovičarjev in „srednjih“ zaradi svojih pitovnih posredovalcev in okleščenih brezbriznikov, ki se vsi tako brezmejno boje takozvanih ekstremnih, in to vsled svojega duševnega siromaštva, ki jim ne dovoljuje, vglobiti se v kako dnevno vprašanje. Tem, ki ne vidijo v nobeni zadevi njenega zavisenja od drugih stvari in njene neizogibnosti, je lahko, biti na vse, ali če hočete, na obe strani prijatelj, in naj bo to že med obema strankama, ali pa med posameznimi strujami v kaki stranki sami. Nekaj prenaredb ali izprememb jim pomiri zadostno njih morebitno razsodnost, pri preočividnih zmotah se zadovoljijo z blaženo zlato srednjo potjo. In tako zadoste s tem svoji vesti in svojemu prijateljskemu čutu ali eventualni medsebojni hvaležnosti.

Ne zmenili bi se za take stvari, ker nas naposled že vse to, kar delajo med seboj, dosti ali celo nič ne briga. Ne njih volja in zasebni vzroki, ampak dejstvo, da so se sploh upali še kaj govoriti, je bridko obžalovati. Na ta način seveda ni mogla zmagati v nobeni stranki življenjski močnejša struja.

Nas, ki smo se postavili že pred desetimi meseci v odločno opozicijo, so prezirali, dokler se je dalo.

Snežinke.

Napisal S. Celestina (Praga).

Zunaj sneži... Vidim skozi okno, kako se leskečejo debeli kosmiči v svitu pouličnih žarnic in padajo doli na umazano cesto.

Toplo je v sobi — pri peči. Plameni se objemljejo v svoji strasti in njih skrivnostno prasketanje vzbuja v človeku spomine na polupretekle čase. In to vreme zunaj, te snežinke in ljudje v visokozvihanih suknjah — obrazi stari in mladi. Vse to vzbuja v človeku misli...

Iz samovara puhti vroča sopara, dviga se k stropu in v njo se vpletavajo težki cigaretni dimi.

Pred mojimi očmi je megla. Vse moje misli hite nazaj v one polupretekle čase, plameni mi govore. Poslušam jih in gledam v soparu, cigaretni dim — meglo; in pred očmi mi nastajajo nedoločni obrisi, nastajajo in izginjajo sedaj jasneje, sedaj zopet bolj zabrisani...

Ljubica Marija! Se li spominjaš tudi ti onih dni? Kdo ve!

In ti dnevi izza polupretoklih časov! Čemu se jih pač spominjam!

V sobo prihaja zamolklo drdranje vozov, vmes zvonit tramvaj in visoko gori v mojo sobo uhajajo skozi zapoteno okno odsevi žarnic.

Potem so nas pričeli sumničati, obrekovati in naposled na prav prostodušen način psovati — pod zaščito imunitete! Ti napadi so nas seve veselili več kot priznanja, ki smo jih dobili od prijateljev po vsakem takem izbruhu svojih nasprotnikov, ker so nam dokazovali, da smo na pravi poti. Na počaščenju s takimi nesnagami smo obžalovali samo eno: plitvost njih izraza. Temu pa nismo mogli od pomoči, ker ne moremo odgovarjati za talent svojih nasprotnikov.

Ali občutek notranje praznote jim je pomagal sanirati nekoliko svoje misli. Morda jih cenimo previsoko in kulminirajo vsi njih zadnji poskusi v živalskem nagonu samoobrane. Vsekakor pa je vredno, da si ogledamo njih početje malo bliže.

Reorganizirala se je najprej slovenska klerikalna stranka. Opustila je ime „katoliška“, kakor so liberalci vedno zahtevali — ali zadnji dogodki kažejo, da jim tudi s tem ni ustregla. Nam je seve vse eno, kako se stranka imenuje, ker se nam ne gre za ime in osebe, ampak za stvar, za sistem. Ali se imenuje „katoliško narodna“ ali „ljudska“, nas ne more motiti v boju proti njej.

Iti po stopinjah klerikalne stranke je obljubila zdaj tudi slovenska liberalna. Zdvomili so njeni voditelji medsebojno in vsak naš samim seboj, in zdaj mislijo, če pridejo v novi suknji med narod, pa jim hoče ljudstvo verovati. Za tako malo zmožno smatrajo torej tisto javnost, ki so jo odbili od sebe in ki stoji zdaj izven političnih strank! Ali pa je vse to le posledica njih psihiatričnih bolečin, obolenja njih sre, kar imenuje Nemeč „Gemütsleiden“? Tudi to nam ne more delati pomislekov za naše bodoče obnašanje. Ali pa sploh kaj družega?

S tem pa še ne mislimo reči, da morda ni imela nekdanja slovenska liberalna v svojem vodstvu tudi kaj zmožnih oseb. Gotovo ne! Vstopili so v njeno stranko ljudje, ki so smatrali za svojo dolžnost, pripomoči k njenemu pozitivnemu razvoju. Ali ko so videli, da nima vodstvo za razmeram in razvoju odgovarjajočo politiko nobenega smisla, so izstopili iz liberalne, ki ni bila zmožna organizirati niti svojih vrst niti naraščujoče mlajše generacije na podlagi

In te snežinke. Se li spominjaš, Marija, tudi ti onih časov? Mrzlo je bilo... Snežinke so naletavale, tvoje lice je rdelo in ti si hitela mimo mene domov. Lahen odzdrav, a pogledala mi nisi v oči.

Zakaj, Marija?

In vendar sem ljubil te tvoje rujave oči.

In ti Marija? —

Voda v samovarju je vzkipevala. Leno sem vstal, poiskal v miznici drobtinice čaja, ki sem jih še imel in vrgel v vrelo vodo. Vrelo je še malo, voda je rmenela — in potem sem odstavil. Po vodi je plavalo nekaj prahu. Samo danes še! In jutri ne bo ne čaja in v peči ne bo prasketal ogenj, tudi spominov ne bo.

Stopil sem k oknu, pritisnil vroče čelo na mrzlo steklo in pogledal doli na ulico.

Moj Bog, koliko ljudi!

Vse je hitelo in bežalo, le snežinke so padale počasi. Padale so povsod, na bogate in uboge... nikakih izjem.

In zakaj?

Na trotoarju pri bogati izložbi je stalo lahno oblečeno dekle, mlado kakor črešnjev cvet koncem meseca aprila. Hodili so mimo nje in ozirali se v njo, gospodje, oblečeni v kožuhe z bobrovino, študentje v oguljenih havelokih, stari in mladi.

svojega programa. Liberalna je uganjala pač svojo „Kirchturmpolitik“, ni pa imela nobenega smisla za zahteve časa, za naraščanje slovenske socialne demokracije in za velika evropska vprašanja, ki utegnejo dati tudi naši državi kmalu povsem drugačno lice, kakor jo ima do zdaj. Naši liberalni voditelji niti ne slutijo ogromnih notranjih in zunanjih izprememb — kaj še da bi govorili in razmislili o njih ter pripravljali slovenski narod za velike zgodovinske dogodke. Kako žalostne uloge niso igrali v vprašanju volilne reforme, in če prileze zdaj in zdaj posameznik izmed njih in zatrjuje socialne demokrate, da je on pravzaprav tudi za splošno in enako volilno pravico — resnično, tako klavrno ulogo more igrati samo človek, ki mu nedostaje vsake sposobnosti za resno politično razmotrivanje, ki se v politiki samo lovi in ki ima pri vsej stvari le poseben interes. In za take interese so prodajali do zdaj korist in svobodo svojega naroda...

Ti ljudje torej, ki se ne razlikujejo od klerikalnih voditeljev prav v ničemer drugem, kakor da delajo za drug žep, ki so danes poseblejše, odrevenela utelesba mravnosti, t. j. moralne in duševne propasti — ti si hočejo podaljšati zdaj življenje z nameranim manevrom prelevitve liberalne stranke. Z novim programom hočejo pokriti svojo notranjo praznoto. Boje se smrti, in zato iščejo umetnih pripomočkov za saniranje svoje totalne propasti, za pokritje pomanjkanja vsakega političnega uspeha, kajti kaj so dosegli tekom zadnjega desetletja? Kranjska je tako poklerikaljena, kakor ni bila nikdar prej! — — —

Na čem imamo torej Slovenci interes, če ne na reorganizaciji liberalne? Na preosnovi vsega našega javnega življenja v napredno-demokratskem smislu; ali če bi poverili to vodstvo dosedanjim našim liberalcem, bi se to reklo: zopet tirati naš narod v pogibelj. Tisti, ki bi ponudili pomoč političnemu kadavru — kakor imenujejo oni zdaj sami sebe! — bodisi že iz samaritanskega usmiljenja ali pa ker bi se jim obetal trenoten hasek in plačilo za ponudeno roko, storj s tem greh nele na svoji duši, ampak na celem našem narodu. Potomeci

Nikakega razločka — brez izjem!...

Le delavci v visokih, blatnih škornjih so prihajali s težkimi koraki in odhajali. Hodili so svojo pot in se niso ozirali. Mislili niso ničesar, v duhu so gledali trpeče obraze doma in se podvizali. Stiskali tudi niso pesti, videvši postopajoče tolste obraze.

Čemu?

Dekletce ob izložbi je trepetalo mraza in poželjivih pogledov. Doma ima bolno mater in nedolne sestrice in ona je šivilja. Šest oseb jih je, ki bi rade živele, a ona sama in služi mesečno trideset kron. In njena prijateljica Ruža, ki se je udala življenju, zasluži vsaj petsto kron. In zakaj bi še ona ne; ali naj mar umrejo njeni doma in ona gladu? Nima li iste pravice živeti, kot vsi, ki hodijo tod mimo v svili in kožuhovini?

Mimo je šel gospod v visokem cilindru. Pazljivo je motril skozi monokel njeno vitko telesce in ji skoro nevidno namignil.

Zardela je sramu, noga se ji je ustavljala in... šla je za njim. Morda prvokrat.

Stara pesem!

In snežinke so padale dalje, ljudje so vrveli in tla so se polagoma belila.

Tudi blato postane belo...

K proračunski debati pa je govoril tudi veleposestnik grof Stürgh, ki ga je poslalo v zbornico ravno tri tucate ljudi. Nastop tega „poslanca“ je zanimiv samo v toliko, ker je drugi tekom petih let... Vsenemec Wolf je porabil govorniško priliko za surove napade Slovanov. Opsoval je najprej nekatere češke sodnike, potem Sokolska društva, dunajskega vseučilišnega profesorja Čeha Dvořaka itd. — in to na tak način, da sta ga morala vodja justičnega in naučnega ministrstva prav energično zavrnuti.

Govorilo je še več poslancev, med njimi tudi Jugoslovčan Zaffron, ki je spominjal na nekatera, na Dalmacijo se nanašajoča vprašanja. Izmed vseh nadaljnjih govorov je bil pomenljiv edino Riegerjev (soc. dem.), ki je povedal ob kratkih besedah stališče svoje stranke. Nato je bila debata o proračunskem provizoriju tudi v drugem in tretjem branju končana.

V zadnji seji božičnega zasedanja zbornice je bila na dnevnem redu predloga zaradi

povišanja plač avskultantom,

vendar ni končala zbornica te točke. Poročevalec Mladočeh Hruby je izvajal, da se je pečala zbornica že opetovano s tem vprašanjem. Leta 1901 izdelani tozadeveni zakon je gospodska zbornica zavrnila in justični odsek je napravil drug načrt, po katerem bi prejeli avskultanti v prvem letu 1400 K, po dveh letih 1800 K, po treh letih, če napravijo sodnijski izpit, pa 2000 K. Elevi, aspiranti in praktikanti z višjo izobrazbo bi prejeli adjutum v znesku 1000—1200 K, oni z manjšo izobrazbo le letnih 400—800 K.

Posl. Götz (nem. napred.) je predlagal, naj se odkaze ta zakon justičnemu odseku, ki naj ga spoznamo z vlado čim prej reši. Sprejeto.

Predsedniški namestnik Kaiser želi vesele božične praznike in srečno novo leto.

Dogodki na Ogrskem.

Zopet domov!

Cesar je zopet odgodil ogrsko poslansko zbornico, in sicer to pot do 1. marca 1906. Proti odgoditvi je vložil grof Aponi imenom koalicije protest, v katerem je rečeno, da se koalicija sicer uklanja kraljevemu odloku, da pa je to odgodenje zbornice nepostavno in zato tem večjega obžalovanja vredno. Končal je tako: „Nemogoče pa je misliti, da bi bilo rešiti današnje zmede z uklonitvijo in odrekanjem pravic narodu.“ Nato je zakričal poslanec Ratkaj: Potem sledi 14. april 1849! (Tega dne je odstavil Lajoš Košut habsburško dinastijo s prestola Ogrske!) Poslanci so temu klicu burno pritrjevali. Predsednik: Gospoda poslanca Ratkaja prosim, naj se ne poslužuje takih izrazov. Naj mi odpusti, ali moram ga poklicati k redu zaradi teh besed.

Značilno je, da je soglašal tudi bivši ministrski predsednik grof Tisa s protestom koalicije zaradi odgodenja. Nato je bil po grofu Aponiju sestavljeni protest z viharim odobravanjem sprejet. Razen tega papirnatega ugovora se ni torej nič zgodilo. Poslanci so se na to mirno razšli.

trjevanje članov zbornice), da hodi v odločno republikansko smer (brezmejen hrup med poslanci) in da je osnovano na povsem demokratski podlagi.

Neizmerno pa je bilo delo, ki si je naprtil Košut s tem, da je prevzel predsedniško mesto nad deželo, in zelo različna so bila sredstva, s katerimi si je skušal pridobiti maso zase. Lagal je tako mnogo in neprestano, da je morda celo naposled sam sebi verjel, da je vse to res, kar je govoril. Sanjal je o pomoči Francije, Anglije, Nemčije in Turčije, o uporih v avstrijskem vojaštvu, o splošni evropski vojski, ki jo lahko povzroči boj na Ogrskem, grdil je vladarsko hišo in razširjal čudne vesti o Dunaju, kjer naj vse slavi in poveljuje njega kot rešitelja narodov v monarhiji.

Lahkoverno madžarsko ljudstvo se je kar topilo radosti in veselja, ko je čulo o takih pripovedkah, pozabilo bi na vse gorje, ki je povzročila vojska, da se niso razširjale že tedaj vesti o ruski intervenciji v prid habsburški vladarski rodovini. Košutovi listi so zanikavali seveda tudi to in trdili, da razna poročila o ruski pomoči odstavljeno rodbini razširjajo Habsburžani, ki hočejo s tem oplahiti madžarski narod, da bi odložil orožje. Habsburžani so oblekli samo nekaj svojih vojakov v rusko obleko — to je vse! Če pa se je oglasil kak list in stopil v opozicijo, je prepovedal Košut nadaljno tiskanje takih listov in zaprl njih urednike. Primasu in nekaterim škofom, ki ga niso hoteli pripoznati, je dal pobrati vse imetje.

Vojaki na dopust!

Vojno ministrstvo je sklenilo, poslati vse tretjeletnike domov, in kar največ mogoče še tekom tega tedna, tako da bodo fantje za praznike že doma. Le pri konjenici in pri polkih, ki so v Bosni, se stvar nekoliko zavleče, vendar bodo še pred novim letom vsi tretjeletniki doma.

Prepovedan obhod.

Socijalna demokratična stranka v Budapešti je hotela napraviti dan pred otvoritvijo poslanske zbornice velik obhod po mestu v prid splošni in enaki volilni pravici. Njih prošnja pa je vlada odbila, češ, da je razburjenost duhov že itak prevelika.

Fejervari odstopil?

V sredo ob eni uri popoldne je bil sprejet Fejervari od cesarja. Prišel je z namenom na Dunaj, da poda ostavko celega ministrstva. Cesar si je pridržal pomislek nekoliko dni, na kar se je odpeljal Fejervari nazaj v Budapešto. Vendar skoraj ni misliti, da bi sprejel vladar demisijo, ker končno nima nikogar, ki bi šel v takih razmerah po kostanj v žrjavico.

Kristofijeva volilna reforma.

Minuli torek je izšla 259 strani obsegajoča knjiga, ki govori o novem načrtu za volilno reformo. Knjiga, ki jo je spisal minister Kristofi, utemeljuje najprej v modernem smislu — neizogibnost splošne in enake volilne pravice. Kristofi je za tako pravico vsem tistim, ki znajo čitati in pisati. Po tej volilni reformi bi bilo madžarskih volilcev 61·4% in 38·6% ostalih. Torej po tej statistiki 253 madžarskih in 200 slovanskih, rumunskih in nemških poslancev.

Revolucija na Ruskem.

K položaju.

Razmere v deželi so še vedno tako zamotane, da ni mogoče dobiti jasne slike. Poročilo iz Rusije o položaju, namenjeno za naš list, smo prejeli ravno enainvajseti dan, ko ga je oddal naš dopisnik, torej je umljivo, da ga ne moremo več priobčiti. Ker se utegne uvesti vsaj na glavnih železničnih progah kmalu redni promet, upamo, da bo tudi za vire naših poročil boljše preskrbljeno. Kar poročajo časopisi, je zelo nezanesljivo, zlasti ker nemški listi in posebno angleški, vsako stvar tako pretiravajo in zavijejo — kakor se pač njim poljubi. Vzlic temu pa je gotovo, da je prevladala na ruskem dvoru starokopitna stranka, ki je dosegla konfiskacijo vseh svobodomiselnih časnikov in aretacijo njih urednikov. Popolnoma neverjetno pa je, da bi mogla imeti reakcija kaj trajnih uspehov, kajti tudi tlačeni se pripravljajo na splošen odpor. Člani peterburškega izvrševalnega odseka — kolikor jih ni dala vlada pod ključ — so sklenili, zastaviti vse svoje moči, da pripravijo, kar je treba za splošno stavko, ker le to je odgovor na pritisk nove reakcije.

Pokrajina v rokah vstasev.

Na pol uradna „Novoje vremja“, ki je služila svoj čas še bolj reakcionarnim duhomom, kakor danes, poroča, da so revolucionarji gospodarji cele kurlandske pokrajine. Vojaške čete so se morale umakniti v Mi-

Kmalu pa tudi laži nove vlade niso bile več zadostno sredstvo, kajti na prošnjo avstrijskega cesarja je poslal car Nikolaj čez mejo svoje polke in Rusi so neprestano prodirali. V sedmograški so pobili Košutovega generala Bema. V tej bitki je padel tudi slavni madžarski pesnik Sándor Petöfi. Še enkrat je zbral Bem svoje čete, ali tudi to pot so ga Rusi docela pobili. Komaj s 30 do 40 možmi se je rešil in poiskal Košuta, ki mu je poveril zapovedništvo nad celo armado. Rusi so bili od tega trenutka naprej gospodarji cele jugovzhodne Ogrske.

Da je poveril Košut zdaj Bemu vrhovno zapovedništvo, je imelo vzrok v tem, ker se je sprl že z vsemi voditelji. Na Gergeja je bil ljubosumen, drugi so mu bili premalo zmožni. Klapka, ki ga je hotel med tem povzdigniti za prvega generala, si je zlomil nogo in nazadnje mu ni preostalo družega, kakor obrniti se na Bema.

Pa tudi na cesarskem dvoru so odvezli zapovedništvo nad cesarskimi polki Veldenu in je izročili generalu Hajnavu, ki je prišel takoj z ofenzivo. Bil je zmagovit in tako je moral uvideti tudi Košut, da ni mogoče, ustavljati se obenem dvema silama: avstrijski in ruski. Pri avstrijski armadi je bil celo sam Franc Jožef I. navzoč.

(Dalje prih.)

tavo in Libavo, kjer so navezane zgolj na obrambo. Policija je popolnoma brez moči. V Rigi so zažgali vstasi skladišča in javna poslopja. Požar je vpepelil tudi mnogo drugih hiš. Revolucionarni duh narašča neprenehoma v vseh severozapadnih deželah Rusije, zlasti pa v primorju.

Posvetovanja pri carju.

Že več dni so zbrani ministri v carskem selu, kjer se posvetujejo vpricho carja, kaj bi bilo storiti v rešitev krone in države. Vite meni, da je edino sredstvo, ki more vstaviti ali vsaj pomiriti nemirne duhove, popolno razširjanje volilne pravice za delavce, kmete in malomeščane. Ti so, kakor je znano iz carjevega manifesta z dne 30. oktobra t. l., dozdej izključeni od volilne pravice za dumo.

Poboljšanje vojakom.

Da so se pridružili vojaki na tolikih krajih revolucionarjem, vzrok temu najdemo največ v slabi oskrbi vojaštva na Ruskem. Pisatelj teh vrstic se je imel večkrat priliko prepričati, kako slabo hrano in plačo dobiva rusko moštvo. Navaden vojak se še v javnih nasadih na klop ne sme vستي, če igra tam godba, da, poslušati sme le prav od daleč! Zdaj pa je izdal car dnevno povelje na moštvo vseh vrst, ki obljublja boljše oskrbovanje in povišanje dnevne mezde. Vojaštvo pa prejme tudi tople odeje, posteljno perilo in milo za umivanje.

Nova bojna taktika.

Ker je zaplenila vlada glasilo severoruske socialne demokracije, dnevnik „Novo življenje“, pri katerem je sodeloval tudi Maksim Gorjkij, so si osnovali socialni demokrati iz Peterburga nov list „Severni Glas“. Prva številka je objavila oklic vseruske zveze, naslovljen na vse vojaštvo pehote, konjenice, garde in mornarice. Oklic je izdan v svrhu nove bojne taktike proti svobodi sovražnim krogom v Rusiji in sicer obstoji ta v sledečem: proti bojevnikom svobode ne sme rabiti nihče orožja, za javno varnost in vzdrževanje reda hoče skrbeti zveza, vse moštvo in častniško osebje naj vstopi v armadni štrajk. Cilj in namen tega gibanja naj bo ustavodajna zbornica na podlagi splošne, direktne, enake in tajne volilne pravice.

Glavni štrajk.

Za danes, četrtek opoldne, je proglašen splošen štrajk v Peterburgu. Prvi so pričeli uradniki na Nikolajevi železnici. V Moskvi so pričeli najprej stavkati uslužbenci električne cestne železnice.

Tiranija vlade.

Pest in knuta je izvoljeno orožje kraljeve vlade na Hrvatskem. Z zaporom in konfiskacijo hoče strahovati tiste, ki se ji postavljajo po robu — odlikovanja in visoke službe tistim, ki se valjajo pred njo v prahu. To je način in višek njenega vladanja.

Pleni časopise, preganja, zapira in obsoja v denarno kazen narod ob vsakokratnih volitvah — in pri tem ima v celi Hrvatski komaj vsak deseti odrasli mož volilno pravico! Ljudem, ki hočejo pisati resnico, maši usta; govornike, ki hoté probuditi narod na političnih sestankih, da poloviti z žandarmerijo še prej, preden pridejo med svojee. Dekleta, ki pojejo v kolu:

„Ne krasi me predebela svila
Nego da sem v zatvoru bila“

pridejo v temnico. Šole vzdržuje le vsled tega, ker bi brez šole ne bilo uradnikov, a brez uradnikov ne bi bilo današnje madžaronske večine in brez te ne današnje madžaronske — vlade!

Strahovala so na Hrvatskem kopita huzarjev nekdanjega cesarskega majorja Bacha; vsedel se je na tiranski prestol ban Kuhen Hedervarski, mož, ki je izjavil sam leta 1892. o priliki proračunske debate v hrvaškem saboru, da ne zna, katere narodnosti je, ker so njegovi starši Slavonci, inštruktor ga je učil srbski, a drugi so mu potem dejali, da je Ilirec; in za tem je prišel na njegovo mesto njega vredni ban Pejačević.

Vsa ta imena nas spominjajo na divje gonje Atile, na roparske napade tatarskih čet na kulturne evropske narode — in žalostno je, da se vrše ti zločini nad hrvaškim narodom celo „U ime njegovega Veličanstva kralja!“

Kuhen Hedervarski, ki je ukradel leta 1885. na skrivnem po noči važnih hrvaških listin za kakih dvajset škrinj iz deželne hrvaškega arhiva, in jih dal prepeljati še isto noč v Pešto, ne da bi koga vprašal za dovoljenje kjer jih imajo še danes, je vihtel več kakor dvajset let svoj krvavi meč nad glavami svobodeljubnih Hrvatov. Rogal se je klicu

Anglija.

(Brez dela.) V največjem delu mesta London ni samo največ bogatinov, ampak tudi največ revežev. Na tisoče delavcev je brez kruha. Že ponovno se je zgodilo, da so se zbrali taki lačni v dolge sprevode in šli po glavnih ulicah mesta, noseč seboj rdeče zastave in table, na katerih je stalo napisano: „bread“! (kruha!) Zopet se je premikal tak sprevod na pretečeni ponedeljek po veliki cesti, ki pelje do katedrale sv. Pavla. V cerkvi so prisostvovali pridigi, ki so ji glasno pritrjevali. Red je vzdrževala policija.

Turčija.

(Atentat na sultana.) Zaradi atentata na sultana v letošnjem poletju obsojeni so dobili sledeče kazni: Belgijec Joris, trije Armenci, med katerimi je bil eden prej vratar avstrijskega hospitala v Carigradu, potem odsotni: gospa Joris, gospa Rips, gospodična Fein in trije odsotni Armenci — torej v vsem deset oseb — so bili obsojeni na smrt; trinajst Armencev, ki so izvečine vsi odsotni, na do smrtno ječo; trije prisotni Armenci na 15 letni zapor. Tri Grke in štiri Armence je sodišče oprostilo.

Japonska.

(Iz univerze v Tokio.) 8200 kitajskih visokošolcev je imelo v glavnem mestu Japonske velik shod, na katerem so sklenili, da se vrnejo v domovino, kjer ustanove novo vseučilišče, na katerem bodo smeli poučevati samo ruski, nemški in francoski profesorji. Japonskih, angleških in američanskih profesorjev nočejo več poslušati. — Vzrok te nevolje kitajskih visokošolcev je novi red za visokošolsko mladino, ki ga je proglasila Japonska. Ta novi red — ki velja za vse dijake — je strožji od dosedanjega in bi onemogočil veselo življenje, po katerem je znana kitajska, v tujih mestih se učeča mladina.

(Jetniki iz Rusije se vračajo.) V Hamburgu se je ukrcalo 1785 japonskih v ruskem ujetništvu bivajočih vojakov. V poldrugem mesecu utegnejo biti doma, če ne bo vreme na morju preveč neugodno.

Štajersko.

Slovenci v mariborskem okraju. V področje mariborskega okrožnega sodišča spada 157.000 Slovencev poleg 39.000 Nemcev, vendar nam pošilja Gleispach same nemške uradnike, samo da more našo narodnost na kak način žaliti. Slovenski odvetniki v tem okraju pa so sklenili, poslati na pravosodno ministrstvo pritožbo zaradi neznosnih razmer, opozarjajo zlasti na kričeče jezikovne razmere pri sodiščih.

Gledališče v Celju. V nedeljo zvečer smo igrali pri nas Govekarjeve „Legionarje“. Kolikor manjka igri do notranje umetniške vrednosti, toliko so ji odpomogli igralci, da je imenitno uspeła. Kot gost je nastopila gospa Kreisova z ljubljanskega odra. Ona, kakor vsi ostali igralci so želi obilo zasluženega odobravanja. Dvorana je bila tako natlačeno polna, da si ne moremo nič drugega bolj želeli, kakor da bi došlo k vsem slovenskim prireditvam toliko našega ljudstva. Celjskemu pevskemu društvu kakor g. Salmiču kot režiserju je le čestitati na tem uspehu.

Volitve v Šoštanju. Pri občinskih volitvah v Šoštanju so propadli Slovenci v I. volilnem razredu s 6 glasovi proti 10 nemškimi, v drugem razredu pa so zmagali z enim glasom večine. Nemci so vložili proti volitvam protest, češ, da so Slovenci nepostavno postopali.

Uspeh Slovencev v Št. Ilju. Pri občinskih volitvah v pretečenem tednu so zmagali Št. Iljski Slovenci v toliko, da so prodri s polovico odborniki, dočim so imeli do zdaj samo enega.

Potresni sunki. Po vsej Spodnji Štajerski in sicer v smeri severozapada je bilo zaznati v noči od nedelje na ponedeljek več potresnih sunkov, ki so trajali v glavnem 2—5 sekund. Večje škode ni bilo, kakor da so se vse stvari malo zagugale. Na šolskem poslopju v Globokem pri Brežicah je napravil zid nekaj razpok na zidu, celo en ogel naj se je nekoliko ponižal, vendar ni za poslopje, ki je močno zidano, do zdaj še nobene nevarnosti.

Iz Brežic nam poročajo: Minulo nedeljo so igrali v dvorani našega „Narod. doma“ burko „Ne kliči vraga“, ki je bila zelo dobro obiskana. Prišlo je zlasti mnogo okoličanov. Nastopil je tudi naš mešani pevski zbor z zelo dobrim uspehom. Na torek, t. j. na Sv. Štefana dan imamo zopet veselico.

Ustanovljajte ljudske knjižnice! V Šoštanju so sklenili naši rodoljubni krogi ustanoviti ljudsko

knjižnico, zato je dolžnost tudi vseh denarnih zavodov, občin in posameznikov, da pomore vsak po svojih močeh, da se more ta misel čim prej uresničiti. Enako naj bi se dvignili tudi po vseh drugih trgih in vaseh zavedni slovenski krogi, kajti dobre knjižnice za ljudstvo so neprecenljivega pomena za vsako narodno organizacijo.

Savinska podružnica Slovenskega planinskega društva zboruje v sredo, dne 27. t. m. v Celju v posvetovalnici posojilnice po sledečem vspredu: 1. Nagovor predsednika; 2. Tajnikovo poročilo o društvenem delovanju; 3. Blagajnikovo poročilo; 4. Proračun za l. 1906; 5. „O cestnih zadevah“. Poroča g. dr. Juro Hrašovec; 6. Volitve; 7. Slučajnosti. Občni zbor je ob 5. uri, če se takrat zbere dovolj članov; ako ne, potem se vrši občni zbor ob 6. uri zvečer pri vsakem številu udeležencev. Gostje dobro došli!

Savinski Sokol. Dne 17. t. m. vršil se je v Mozirju glavni letni občni zbor. Starosta g. Pevec pozdravi navzoče člane in goste ter jim kliče presrečni „Na zdar!“ Zlasti povdarja veselo znamenje, da se je zbralo lepo število Braslovčanov in Gornjegrancev. Nato je prečital tajnik in blagajnik g. Tušák obširno sestavljeno poročilo. Ker se namerava isto dati ponatisniti, ga danes natančneje ne navajamo. Sokolov je 79 in je bilo 1031 K 12 h prometa l. 1905. O delovanju društva v zadnji dobi je razpravljala starosta, tako tudi o telovadbi in o nabavi oročja. Razni bratje so se razgovora o tej točki vdeležili in je bila razprava zanimiva. Novo podbujeni Sokol je začel delati in upati je, da bo vedno intenzivnejše razprostril svoja krila. Poročilo iz odboroave seje „Slov. sokolske zveze“ v Ljubljani je prevzel g. Tušák, ki je temeljito poročal. Najvažnejša točka vspredu pa je bila „Petindvajsetletnica obstoja društva in dvajsetletnica blagoslovljenja zastave“. Burno se je razgovarjalo, ali se slavi ta redek slučaj in če, v kaki meri? Konečno se je soglasno sprejel predlog g. Šijánca: I. Odboru se naroči, prevdariti, kako se naj vrši 25letnica in naj se če prej ne vsaj meseca februarja skliče izvanredni občni zbor, ki nadaljno sklene. II. Odboru se naroči, premišljevati o ustanovitvi ljudske knjižnice v proslavo 25letnice društva in o tem poročati izvanrednemu občnemu zboru. Volitve so imele sledeči izid: Starosta: g. Pevec Rudolf, trgovec v Mozirju. — Podstarosta: g. Avgust Drukar, e. kr. notar v Gornjem gradu. — Odborniki: g. Lipold Ivan, g. Konečnik Viktor, g. Paš I., g. Tušák Radivoj v Mozirju in g. Stergar I. v Braslovčih. Volitev je bila soglasna. Možje, ki so voljeni v odbor Savinskega Sokola, so nam porok, da se bo isti povspeval vedno višje in višje. Savinčani, na nas je sedaj, da se to vrlo društvo ne samo vzdrži, temveč da deluje v pravem sokolskem duhu. Vsak zaveden Slovenec ga naj podpira če ne v tem, pa v onem oziru. Članarino in druge prispevke je pošiljati v Mozirje, kjer je sedež društva. Prihodnje leto, ko slavi Savinski Sokol svojo 25letnico, tedaj pa vsi v Mozirje!

Trbovlje. (Dopis.) V šte. 50. „Našega Lista“ v članku „Naše časopisje“ je posebno za naš kraj primerno in pomenljivo. Strinjamo se popolnoma z navedenimi vrstami, želimo pa, da bi se tudi število naročnikov povzpelo do visokega števila, posebno pri domačih časopisih. Le tako bi bilo tudi mogoče pričakovati povečanja domačih listov. Posebno je želja ljudstva, da bi se listi, ki v resnici delujejo za ljudsko emiko naj si bo že v socialnem ali političnem položaju, kolikor mogoče napredovali. — Res je, da je v našem obljudenem kraju, ki šteje okoli 12.000 prebivalcev Slovencev, večina delavcev, a če ti danes še niso na delu, so vendar v duhu že na političnem polju. Da nimajo še dovolj zmognosti za napredek, niso krivi ljudje, krivda pade na one moze, ki se takrat kažejo narodne, kedar ni treba, za vsak uspeh narodnosti pa so rahli, hladni. V mislih imamo tudi vsakovrstne obrtnike, a omenjamo najprej gostilniške obrtnike, ki jih je okoli 36. Ti gospodarji možje, vsi domačini Slovenci, bi lahko veliko storili za blagor ljudstva, v pomoč delavske in kmetske izobrazbe — z dobrimi slovenskimi listi, ki bi jih nudili svojim gostom. A žalibog, da tega pri nas ni. Po gostilnah (razen dveh) ne najdeš nobenega časopisa; v slučaju, da je gospodar na katerega naročen, ga ima navadno v spalnici ali kje drugje in pride še le takrat komu v roke, ko zavije gostilničar kos svinjine vanj. Če pa takega gostilničarja vprašati po časniku, se ti bo zakrohotal in briž dostavil: Daj še za enega! V Trbovljah ni analfabetov, zato opozarjamo vse tiste, da se bo od slej strogo gledalo na take nezavedneže. Imejte pred očmi, da novi čas napreduje. Spoznali bodete s tem veliko število pametnih mož in vedeli bodete, s kom občujete. Posebno za delavce bi bilo to neizmerne

vážnosti in vrednosti, ker nimamo čitalnice, drugih društev za izobrazbo pa nam tudi manjka. Izostala bi surovost, izginile bi prazne besede in neuljudnost bi se odpravila, da bi sami ne vedeli kedaj. — Tako bi bilo pričakovati vsestranske prijetne in koristne spremembe.

Tih opazovalec Trboveljskega okraja.

Koroško.

Zakaj samevamo?

Slovenci še nimamo ljudij — in spričo našega malega števila je to morda razumljivo — ki bi se posvečali zgolj publicističnemu delu in bi posvetili vse svoje moči le narodu. Vsakdo izmed publicistično delujočih naših rojakov si poišče, še kako primerno službo, ker se boji, da bi mu „delo za narod“ ne dalo živeti. Mislim, da sploh upanja ni, da bi vstal med nami kdo, ki bi hotel služiti edino narodu in domovini t. j. živiti se izključno od svojega svobodnega peresa.

Vsi na narodnem polju delujoči Slovenci stoji torej še v kaki drugi službi. Naši boritelji so torej uradniki ali pa (in teh je malo) taki, ki imajo samostojne pisarne, bodisi kot odvetniki, inženjerji itd.

Koliko je pričakovati od uradniškega objeja pri nas na Koroškem, je razumljivo. Oni so v narodnem oziru skoro brez vseh izjem indiferentni napram javnosti. Kaj nam pomaga še tako navdušen rojak, ki nosi ljubezen do slovenskega naroda in naših prirodnih krasot le v svojem sreju, se pa boji nastopati javno.

V tem dejstvu tiči ravno pomanjkanje naših voditeljev. Mi nimamo zmognih boriteljev, tisto malce pa, kar se jih vdeležuje našega javnega življenja, je brez moči, ker nima v enakih opore. Zato se rekrutirajo vsi naši narodni delavci iz duhovniških krogov. To je edini stan izobraženih, ki se giblje prostjeji, žal v poslednjem času pretežno v svoje namene.

Učitelji, ki bi morali biti najmočnejša opora v naši narodni organizaciji, nimajo nikjer zaslonbe pri višjih, so torej izročeni na milost in nemilost našega nemštva. Rad pripoznam, da meji strah učiteljev zaradi zamere v mnogih slučajih na obsojanja vredno bojazljivost. Da bi bili naši učitelji organizirani v veliko učiteljsko zvezo, ki bi v slučaju preganjanja svojih članov skupno in v najhujšem slučaju tudi s štrajkom nastopila, bi imeli seve vse drugače proste roke, kakor jih imajo danes. Na žalostni slučaj naših obel slovenskih celovških profesorjev-seniorjev nočem opominjati še posebej, kajti že ob samem spominu na njujine grehe se me polašča zaničevanje do tako brezmejnega marazma.

Preostaja mi torej, govoriti še o onem stanu, ki se zdi nekaterim (in v nekoliko je to tudi upravičeno), da more pri nas edini delovati na političnem polju v prid naši narodnosti. To so naši odvetniki.

Res je, da ima spričo sedanjih žalostnih razmer na Koroškem le slovenski odvetnik v političnem oziru največ dela in največje polje. On je pri nas edini, ki ni odvisen od vlade ali dežele, ki se živi brez odvisnosti na tisti bridki „od zgoraj“! Slovenski odvetnik, ki ima pogum in toliko odločnosti in vztrajnosti, da hoče resno delovati — takih odvetnikov nam je treba!

Na Kranjskem pride približno na 14.000 prebivalcev en slovenski odvetnik; na Štajerskem na 17.000 Slovencev en naš odvetnik — pri nas na Koroškem pa pride en slovenski odvetnik približno na 50.000 slovenskih prebivalcev!

Že vpogled na te številke nas opravičuje, če vabimo slovensko odvetništvo, da se naseli pri nas. Mi rabimo delavcev na narodnem polju, ki je še do cela neobdelano — zato vstopite v naše vrste. Najlepše mesto je morda zdaj v Beljaku, a odvetnik, ki nima potrebne energije in ne čuti v sebi nikake odgovornosti narodu za svoje politično delovanje, naj nas pusti rajši samevati še naprej!

O. K.

Primorsko.

Nemštvo v Trstu. V Trstu je sicer komaj 8000 Nemcev, ali pravi gospodarji mesta so le ti, kajti oni so izvečine vseh veletrgovskih podjetij gospodarji. Italjani so v gospodarskem oziru, če izvzamemo v glavnem obrežno in podrobno trgovino, pravi minimum. Dasi pa je Nemcev tako malo v Trstu, vendar imajo oni nič manj kakor 25 svojih društev. Pretečeni ponedeljek so imeli v gostilni

Tiskarna Anton Slatnar nana, da je nje sotrudnik, gospod

Pavel Kecskes

danes ob 1/2 12. uri dopoludne po kratki boleznj prominul.

Pogreb bode v nedeljo, dne 24. decembra ob 1/2 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Graben št. 3.

Kamnik, 22. decembra 1904.

Izborno zalogo raznovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah priporoča

Anton Müller
vinožec v Domžalah (Kranjsko).

Sprejmeta se

en spreten ključavničarski pomočnik in en učenc

pri ključavničarskem mojstru in trgoecu z železnino v Kamniku.

Natančneje se izve v upravništvu „Našega Lista“.

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9.60, boljše vrste K 12.—, belo puhasto naskubljeno K 18.—, K 24.—, snežnobelo puhasto naskubljeno K 30.—, K 36.—. Razpošilja se franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti povrnjeni poštnini.

Benedikt Sachsels, Lobes 369, Pošta Pizen, Češko.

Seydlin

Najbolje za zobe.

Ferd. Lev. Tuma:

„V znamenju življenja“

Cena K 1.50, po pošti K 1.60. — Naroča se pri L. Schwentnerju v Ljubljani in v tiskarni A. Slatnar v Kamniku.

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po gld. 1.10 plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in sub meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1 gld glavina brez kosti po 50 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po gld. 1.2 à la ogrske, trde po gld. 1.50, ogrske fine po gld. 1.8 kilo. — **Velike klobase** ena 20 kr.

Slivovka, brinovec pristen, liter od 70 kr. do gld. 1.20., **brinov cvet** liter gld. 1.50. To priznано dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekajevalec in razpošiljalec živil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Lekarnarja A. THIERRY-ja

BALZA pristen le s trgovskosodno registr. zeleno varstveno znamko z nuno.

Najstarejše domače sredstvo zoper prsne in pljučne bolezni, kašelj, izmečke, želodčni krč, omanjkanje teka, pehanje iz želodca, zoper zgago, napenjanje, telesno zaprtje, **influenca**, za rane, zobne bolečine itd. Poštine prosto do vsake poštne postaje z zabojkom: 12 malih ali 6 velikih steklenic 5 kron, 60 malih ali 30 velikih 15 kron.

Edino pristo **centifolijsko mazilo** (iz vrstice „rosa centifolia“).

To mazilo izvrstno deluje zoper vnetje.

Pri vseh, še tako zastarelih bolečinah, poškodbah, ranah ima gotov uspeh, ali pa olajša bolečine. S poštino, poštno spremnico in z zavojem vred veljata 2 lončka K 3.60. Pristno le iz **lekarne „pri angeiju varhu“ A. Thierry-ja v Pregradi** pri Rogatcu, kamor je pošiljati naročila.

Popolno prepričanje o nenadomestljivosti teh sredstev dokazujejo Vam zvezki z več tisoč zahvalnimi pismi, ki se pride denejo vsaki pošiljati balzama zastoj ali pa se na željo posebej dopošljejo.

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel

to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, bolezni iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti bolezni maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Naj vsakdo naroči in naslovi:

Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 106, Slavonija.

Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem. Cena je sledeča (franko na vsako pošto):

12 stekleniče (1 ducat)	5.— K	48 stekleniče (4 ducate)	16.— K
24 stekleniče (2 ducata)	8.60 „	60 stekleniče (5 ducate)	18.— „
36 stekleniče (3 ducate)	12.40 „	Manj od 12 stekleniče	se ne razpošilja.

Slavonska zel se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstranjuje goste slinice ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsni in pljučnih bolečinah.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto):

2 originalni steklenice 3 K 40 h; 4 originalne steklenice 5 K 80 h; 6 originalnih steklenic 8 K 20 h.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 106, Slavonija.

Čitaj! Naroči! Ne bo Ti žal.

Vsak dobi en mesec dni brezplačno

„Naš List“, „Slov. Gospodinjo“ in „Ježa“, kdor kupi 1 kg ekstrakta „Panonski biser“
„Naš List“, „Slov. Gospodinjo“, „Ježa“, „Slovana“, kdor kupi 2 kg ekstrakta „Panonski biser“
„Naš List“, „Sl. Gospodinjo“, „Ježa“, „Slovana“, „Ljub. Zvon“, kdor kupi 3 kg ekstrakta „Panonski biser“

Nealkoholni ekstrakt „Panonski biser“

daje pomešan — 1 del ekstrakta s 7—10 deli sveže vode — najboljšo najprijetnejšo nealkoholno pijačo „Panonka“.

Izvrstna kakovost! Izvanredno nizka cena!
1 liter pijače pride na 20—25 vinarjev.

Cena ekstrakta s posodo vred: 1 kg 2 kroni, 2 kg 5 kron, 3 kg kron 7.20, 5 kg kron 11.50

Neškodovane steklenice se vzamejo 2 kg-ne za 1 krono, 3 kg-ne za K 1.20 in 5 kg-ne za K 1.60 franko nazaj.

Ekstrakt naj se shranjuje dobro zamašen na hladnem prostoru.

Da se kar največ zniža poština, je najumestneje naročiti na enkrat 3 kg ekstrakta. Da bode mogoče liste redno in pravočasno pošiljati, naj se blagovoli poslati denar ob enem z naročilom; na ta način se prihrani tudi poštno povzetje, ki bi pri tako malih zneskih jako občutljivo podražilo pijačo. V naročilu mora biti navedeno, kak list dotičnik želi imeti.

Zaloga nealkoholnih pijač

„Abstinencija“

Ljutomer

Štajersko.

Priporočajte povsod „Naš List“!

Tiskovine

za industrijo, trgovino in obrt od navadnega trgovskega zavitka do obširnega cenika. Tisk umetniških razglednic. Postrežba točna.

TISKARNA KNJIG IN UMETNIN A. SLATNAR V KAMNIKU

IZVRŠUJE NAJRAZNOVRSTNEJŠE ENO- IN VECBARVNE TISKOVINE IN SPREJEMA V TISK TUDI NAJOBSEŽNEJŠA DELA. □ □ IZVRSITEV VEDNO □ PRIZNANO LICNA IN PO ZMERNIH CENAH. □

Založništvo

„Našega Lista“ s prilogo „Kamničan“ in „Slov. Gospodinja“ ter „Oglasnika“. Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami. Knjigoveznica.